

GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN UYGULADIĞI ANTRENÖR EĞİTİMİ PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ*

Hakan SUNAY**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan antrenör eğitim programlarının etkinliğine yönelik değerlendirilmesini yapmaktır. Araştırmanın amacını gerçekleştirmek üzere elde edilen veriler, anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan anket formu önce benzer araştırma örneklerinden yararlanılarak araştırmacı tarafından taslak form haline getirilmiş, daha sonra uzman görüşleri alınarak anket formuna son şekli verilmiştir. Ankette birbirinden bağımsız beş ayrı boyut bulunmaktadır. Bu boyutların her biri için araştırmadan elde edilen verilere dayalı olarak a iç tutarlılık katsayısı saptanmıştır. Buna göre, "Antrenör eğitim programının hedeflere uygunluk dereceleri arasındaki a iç tutarlılık katsayısı, 96, "Programlarda yer alan derslerin amaçlara uygunluk dereceleri arasındaki a iç tutarlılık katsayısı 94, "Derslerin yararlılık dereceleri arasındaki a iç tutarlılık katsayısı, 92, "Derslerin işlenişindeki başarı düzeyleri arasındaki a iç tutarlılık katsayısı .92, "Antrenör adaylarının antrenör eğitim programlarının organizasyonuna ilişkin görüşleri arasındaki a iç tutarlılık katsayısı, .88, olarak belirlenmiştir. Araştırmaya, 1995-1996 yıllarında gerçekleşen yedi antrenör eğitim programından 182 antrenör adayı katılmıştır. Anketten elde edilen veriler frekans, yüzde ve grafiklerle açıklanmış ve yorumlanmıştır. Ayrıca araştırmada antrenörlerin, katıldıkları farku spor branşlarına, yaşlarına ve eğitim durumlarına göre görüşlerindeki farklılıkları tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmış, anlamlı olduğu durumlarda ise çoklu karşılaştırma tekniklerinden Fischer'in en küçük önemli farklar testi kullanılmıştır, istatistiksel anlamlılık için ise .01 ve .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Araştırmanın sonunda, antrenör adayları, programda yer alan Sporda Gözlem Ölçme ve Değerlendirme, Sporda Beslenme ve Spor Psikolojisi derslerini antrenör için önemli bulurlarken, Özel Antrenman Bilgisi, Spor Dalı Oyun Kuralları ve Spor Dalı Teknik Taktik derslerinin ders hedeflerine daha uygun olduğunu, daha çok bilgi edindiklerini ve işlenişinde daha başarılı olduklarını belirtmişlerdir. Antrenör eğitim programının organizasyonu ile ilgili olarak ise, öğretmenlerin, grupla çok iyi iletişim kurabildikleri, eğitim yöneticisinin sorunlarla ilgilendikleri ve yine öğretmenlerin konuları işlerken sorunların çözüm yollarını çok iyi ortaya koydukları belirlenmiştir.

Öte yandan, incelenen beş boyuta ilişkin antrenör adaylarının görüşlerinde, branş, yaş ve eğitim durumlarına göre 01 ve 05 düzeyinde anlamlı farklılıklar saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Antrenör Eğitimi Programları, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

THE EVALUATION OF TRAINER TRAINING PROGRAMS CARRIED OUT BY GENERAL DIRECTORATE OF YOUTH AND SPORT

SUMMARY

The purpose of this research is to evaluate effectiveness of trainer training programs carried out by directorate general of youth and sport. The data collected for the purpose of the research has been obtained by the tecmgue of questionnaire. The questionnaire form in the researcher was

* Bu araştırma, Marmara Üniversitesi'nin 8-9-10 Mayıs 1997 tarihleri arasında düzenlediği II. Spor Bilimleri Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

** Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Tandoğan /ANKARA

first prepared as a sample form by then it was turned into a real form with the dimensions that are entriely different from each other for each dimension there has been determined coefficent of significance depend, on the data collected in the research. As for this, Alpha coefficent of significance of; trainer training programme to the appropriateness aim of degree is .96; the usefulness degress of lessons is .92; the appropriateness degress of lessons of the program to our purpose is .94; It is determined that Coefficient number between usefulness degress of lessons is 92, and coefficient number among views related to trainer education program organizations of trainer candidates is .88; 182 trainer candidates from trainer training programs which was organized between the years of 1995-1996 have attended to the research. The data collected from the research has been reucaled and commented by the help of frequency, percent and graphics. Besides that, in the research to determine the defferences in opinions according to sport branches, ages and educational positions, the varinnance analyses (ANOVA) of the trainers has been made. When it's valid one of the abundant.

Comparing tecniques, Fischer's minimum important differances test has been used. And for the statistical meamngfulness, .01 and .05 meamngfulness level has been chosen. At the end of research, while the trainer candidates find the lessons of observation, Measurement and Evaluation in Sports, Nitrution in Sports and Physicology of Sports are important, they have signed that the lessons of Special Training Knowledge, Game Rules of Sport Branch and Tecnigue, Tactics of Sports Branch are more suitable for the purpose and they added that they had more information in those lessons. And as for the organisation of trainer training programs, there has been found out that, the instructors had a very good communisation with the group, The director of education with the problems and the instractors found the ways of soluny problems very well.

One the other hand, there has been seen important differences of the opinions of the tranier candidates to their branch, age and educational positions related to researched fine dimensions at the level of 01 and 05.

Key Words: Trainer Training Programs, Directorate General of Youth and Sport.

GİRİŞ

Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini sağlayan; bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren; boş zamanlarını değerlendiren ve bireyleri günlük sorunlardan uzaklaştırarak stres atmalarını sağlayan bir bilimdir (2, 5, 7, 10).

Bireylerin söz konusu özellikleri kazanabilmeleri büyük ölçüde spor eğitimcilerine bağlıdır. Spor eğitimcisi denince de akla ilk gelen antrenörler olmaktadır. Antrenörler ilk aşamada, bireyin karakteristik özelliklerini ortaya çıkarıp geliştirmeyi, doğal dinamizmini güçlendirmeyi ve dış çevreye karşı olumlu tepki göstermesinin sağlanmasını amaçlayan sürekli ve topluca etkinlikler biçiminde tanımlanan eğitimin bir uygulayıcısıdır. İkinci aşamada ise, grup bireyelerinin tek tek gerçekleştirme olanağını bulamayacakları işleri ve işlevleri ortaklaşa gerçekleştirebilmelerini kolaylaştıran ve yönetim yükümlülüğünü üstlenmiş olan bir kişi olarak tanımlanmıştır (3). Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise antrenör, bir spor dalında sporcuyu eğiten ve çalıştıran kişi olarak tanımlanmaktadır (11). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere antrenör; sporun temel taşı olmaktadır. O halde antrenör e ne kadar çok olanak sağlanır ve ne kadar iyi eğitilirse, yetiştireceği bireylerde o kadar performans göstereceklerdir. Bu da ancak, iyi hazırlanan ve uygulanan bir antrenör eğitimi programıyla gerçekleştirilebilecektir.

Türkiye'de antrenör eğitimi görev ve sorumluluğu, 3289 sayılı yasa ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne verilmiştir (1). Bu itibarla GSGM tarafından uygulanan mevcut antrenör eğitimi programının uygulamadaki etkinliği önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın amacı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan antrenör eğitimi programının etkinliğine yönelik değerlendirilmesini yapmaktır. Bu değerlendirme çerçevesinde, araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. GSGM'nün sorumluluğunda gerçekleştirilen antrenör eğitim programının ulaşılması gereken hedeflere uygunluk düzeyi ile ilgili antrenör adaylarının görüşleri nedir? Adayların bu görüşleri, spor branşlarına, yaş ve eğitim durumlarına göre değişmekte midir?

2. Programda yer alan derslerin program hedefleri ile ilgili antrenör adaylarının görüşleri nedir? Bu görüşler, spor branşlarına yaş ve eğitim durumlarına göre değişmekte midir?

3. Programda yer alan derslerin yararlı olma derecelerine ilişkin antrenör adaylarının görüşleri nedir? Bu görüşler, spor branşlarına, yaş ve eğitim durumlarına göre değişmekte midir?

4. Programda yer alan derslerin işlenişindeki sağlanan başarı derecelerine ilişkin antrenör adaylarının görüşleri nedir? Bu görüşler, spor branşlarına, yaş ve eğitim durumlarına göre değişmekte midir?

5. Antrenör eğitim programının organizasyonu ile ilgili çeşitli konuların gerçekleştirme derecelerine ilişkin antrenör adaylarının görüşleri nedir? Bu görüşler, spor branşlarına, yaş ve eğitim durumlarına göre değişmekte midir?

MATERYAL VE METOD

Materyal (Çalışma Grubu); Araştırmanın çalışma evreni, 1987 ve 1994'te değişen antrenör eğitim yönetmeliği çerçevesinde farklı tarih ve yerlerde GSGM (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü) tarafından gerçekleştirilen antrenör eğitim programlarından mezun olan antrenörlerin tamamıdır. Ancak araştırmada bu evrenden bir örneklerin alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmaya ilişkin veriler, GSGM Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca Türkiye'de farklı tarih ve yerlerde gerçekleştirilen programlara katılan antrenör adayları üzerinde toplanmıştır. Araştırmaya, 1995-1996 yıllarında Türkiye'nin farklı illerinde ve tarihlerinde gerçekleşen yedi* antrenör eğitim programından 182 antrenör adayı katılmıştır. Söz konusu antrenör eğitim programlarına ilişkin farklı spor dalları, üç kategoride toplanmıştır.*

Yöntem; Araştırmanın amacını gerçekleştirmek üzere elde edilen veriler, araştırmacının bizzat öğretim elemanı olarak katıldığı kurslarda anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan anket formu, önce benzer araştırma örneklerinden yararlanılarak taslak form haline getirilmiş, daha sonra uzman görüşleri alınarak anket formuna son şekli verilmiştir. Ankette birbirinden bağımsız beş ayrı boyut bulunmaktadır. Bu boyutların herbiri için araştırmadan elde edilen verilere dayalı olarak a iç tutarlılık katsayıları saptanmıştır. Buna göre, "Antrenör eğitimi programının hedeflere uygunluk dereceleri" arasındaki a iç tutarlılık katsayısı, .9559, "programda yer alan hedeflere uygunluk dereceleri" arasındaki a iç tutarlılık katsayısı .9294, "Antrenör adaylarının antrenör eğitimi programlarının organizasyonuna ilişkin görüşleri" arasındaki a iç tutarlılık katsayısı ise, .8815 olarak belirlenmiştir.

Anketten elde edilen veriler, frekans ve yüzdelerle açıklanmış ve yorumlanmıştır. Ayrıca araştırmada antrenör adaylarının katıldıkları farklı spor branşlarına, yaşlarına ve eğitim durumlarına göre görüşlerindeki farklılıkların tesbit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmış, anlamlı olduğu durumlarda ise çoklu karşılaştırma tekniklerinden Fisher'in en küçük önemli farklar testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için ise .01 ve .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

(*) Voleybol (Eskişehir), Güreş (Çorum), Boks (Kaysen) Taekwondo (Bursa), Yelken (İzmit), Karate (Ankara), Sportif Ritmik Cimnastik (Ankara)

(**) 1. Bireysel Mücadele Sporları (Güreş, Boks, Karate, Taekwondo)

2. Takım Sporları (Voleybol),

3. Bireysel Sporlar (Yelken, Sportif Ritmik Cimnastik)

Araştırma, söz konusu spor branşlarının 1. kademe antrenör eğitim programlarına katılan antrenör adayları ile sınırlıdır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde önce söz konusu yedi antrenör eğitim programına katılan antrenör adaylarının kişisel bilgilerine yer verilmiştir. Daha sonra antrenör eğitim programına katılan antrenör adaylarının programın etkinliğine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Görüşler beş boyutta incelenmiştir. Bunlar;

- 1- Antrenör eğitimi programının hedeflere uygunluk derecelerine ilişkin görüşler.
- 2- Programlarda yer alan derslerin hedeflere uygunluk derecelerine ilişkin görüşler.
- 3- Programda yer alan derslerin yararlı olma derecelerine ilişkin bulgular.
- 4- Derslerin işlenişindeki başarı derecelerine ilişkin görüşler.

Antrenör eğitimi programının organizasyonu ile ilgili çeşitli konuların gerçekleştirme derecelerine ilişkin görüşleridir.

Ayrıca söz konusu boyutlara ilişkin antrenör adaylarının görüşleri arasında, uğraşılan spor alanı, yaş ve öğrenci durumuna göre anlamlı farklılıklar olup olmadığı da belirlenmiştir.

1. Antrenörlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

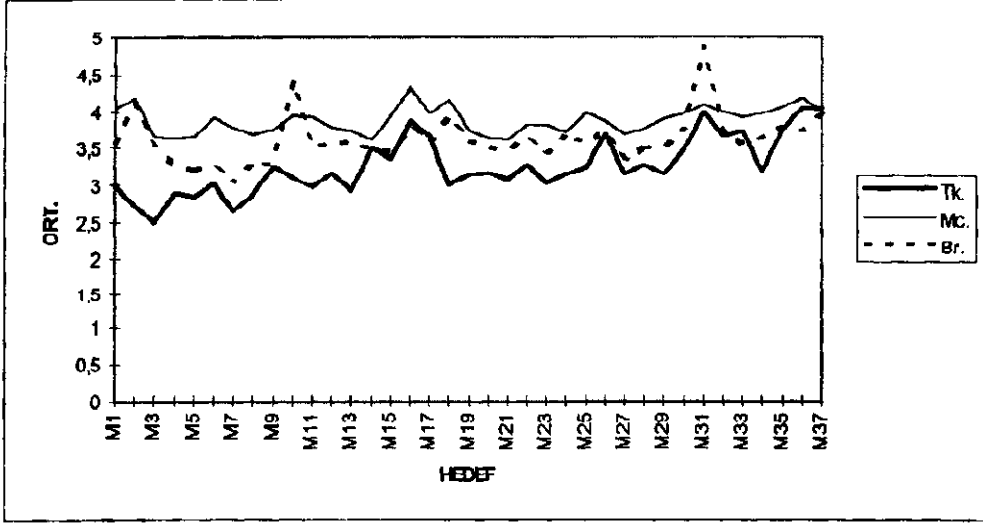
Programlara katılan antrenör adaylarının % 86.3'ü erkek, % 13.7'si ise bayandır. Programlara katılan antrenör adaylarının % 39'u 25-30, % 27.5'i ise 31-35 yaşları arasında. Bu verilere göre anketi cevaplayanların yaşından fazlası 25-35 yaşları arasında. Yaşları 40'ın üzerinde olanların oranı ise düşüktür (% 18.1). Sunay ve İmamoğlu'nun (1996) antrenör eğitim programı üzerine yaptığı bir başka araştırmada da benzer sonuçlara rastlanmaktadır (8). Ayrıca bu bulgu ülkemizde antrenörlük mesleğine olan ilginin orta yaş kuşağı tarafından benimsenmiş olması açısından da olumlu olduğu değerlendirilebilir. Araştırmaya katılan antrenör adaylarının çoğunluğu (% 58.3) lise mezunudur. Bunu % 28.6 ile üniversite mezunları izlemektedir. İlköğretim kurumlarından mezun olan antrenör adaylarının oranı ise oldukça düşüktür (% 11.5). Bu bulgu 3289 sayılı Yasanın antrenör eğitime ilişkin yönetmeliğinde yer alan antrenör olabilme koşullarıyla çelişiyor gibi gözüküyorsa da ilköğretim kurumlarından mezun antrenör adaylarının aynı yönetmeliğin 6/a maddesinden yararlandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca araştırmaya katılan antrenör adaylarının ilgilendikleri spor branşlarına göre kategorileştirilmesi yapılmıştır. Buna göre araştırmada ele alınan yedi spor branşı üç kategoride toplanmıştır. Araştırmaya katılan antrenör adaylarının çoğunluğunu (% 58.8) bireysel mücadele sporlarının (Güreş, Boks, Taekwando, Karete) antrenör adayları oluştururken, % 24.2'sini takım sporlarının (Voleybol), % 17'si ise bireysel sporlarının (Yelken, Sportif Ritmik Cimnastik) antrenör adayları teşkil etmiştir.

2. Antrenör Eğitimi Programının Hedeflere Uygunluk Düzeyi

GSGM'nin antrenör eğitim programında ulaşılmak istenen hedefler, programda yer alan derslere göre düzenlenmiş olup, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanları kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Buna göre, antrenör eğitimi programlarının belirlenen hedeflere uygunluk düzeylerine ilişkin araştırmaya katılan antrenör adaylarının görüşleri, tablo 1 ve grafik 1'de görülmektedir.

TABLO 1- Antrenör Eğitim Programının Hedeflere Uygunluk Sıralaması

Mad. No.	Hedef	X	Önem Sırası
M1	Spor faaliyetlerini sportmenlik anlayışı içinde milli ve milletlerarası kural ve tekniklere uygun olarak yetiştirme	3.709	16
M2	Antrenörün görevini açıklayabilme	3.819	10.5
M3	Spor dalıyla ilgili gelişmeleri takip etme	3.368	37
M4	İnsanın gelişimiyle ilgili temel kavramların bilgisi	3.423	34
M5	İnsan gelişiminin temel özellikleri bilgisi	3.401	35
M6	Sporun insan gelişimi açısından önemini açıklayabilme	3.599	22
M7	İnsan anatomisi ile ilgili temel kavramlar bilgisi	3.396	36
M8	İnsan organizmasının fonksiyonlarıyla ilgili temel kavramlar bilgisi	3.434	33
M9	Sporun insan organizması üzerine olan etkilerini açıklayabilme	3.571	26
M10	Antrenman bilgisiyle ilgili temel kavramlar bilgisi	3.659	18
M11	İlgili spor dalı antrenman programı hazırlayabilirle	3.515	30
M12	Spor dalına ilişkin tekniklerin öğretimiyle ilgili yöntemleri uygulayabilme	3.621	20
M13	Sporun çocuk ve gençlere öğretimiyle ilgili yöntemleri spor branşına uygun olarak uygulayabilme	3.527	28
M14	Spor dalına ilişkin tekniklerin öğretimiyle ilgili yeni alıştırma şekilleri hazırlayabilme	3.582	24
M15	İlgili spor dalıyla ilgili ölçme ve değerlendirme tekniklerinden etkili biçimde yararlanabilme	3.720	15
M16	Sporda gözlem, ölçme ve değerlendirmenin antrenör için önemini takdir ediş	4.121	1
M17	Spor branşıyla ilgili teknikleri analiz ederek kriter tabloları hazırlayabilme	3.835	8
M18	Planlı çalışmayı kendisine iş ediniş	3.841	7
M19	Sporda sağlık eğitimiyle ilgili kavramların bilgisi	3.582	24
M20	Sporda sağlık eğitimiyle ilgili ilkelere uymanın önemini kavrayabilme	3.522	29
M21	Sporda sağlık eğitimiyle ilgili ilkelere antrenmanda uyabilme	3.472	32
M22	Sporda sağlık eğitimiyle ilgili ilkelere uymanın önemini takdir ediş	3.665	17
M23	Spor organizasyonu ve yönetimiyle ilgili kavramların bilgisi	3.560	27
M24	Sporla ilgili herhangi bir organizasyonu planlayabilirle	3.582	24
M25	Spor organizasyonu ve yönetiminin antrenör için önemini takdir ediş	3.731	13
M26	İlgili spor dalıyla ilgili hazırlanmış antrenman plan ve programını uygulayabilme	3.813	12
M27	Spor sosyolojisi ile ilgili temel kavramlar bilgisi	3.511	31
M28	Spor sosyolojisinin antrenör için önemini takdir ediş	3.615	21
M29	Spor psikolojisi ile ilgili temel kavramlar bilgisi	3.648	19
M30	Spor psikolojisinin sportif performans üzerindeki etkisini açıklayabilme	3.819	10.5
M31	Spor psikolojisinin antrenör için önemini takdir ediş	4.033	3
M32	Öğrenme ve öğretme ile ilgili temel kavramlar bilgisi	3.874	6
M33	Sporda öğretim ilke ve yöntemlerini etkili biçimde kullanabilme	3.830	9
M34	Beslenme ile ilgili temel kavramlar bilgisi	3.725	14.
M35	Sporda beslenmenin performans üzerindeki etkisini açıklayabilme	3.950	5
M36	Sporda beslenmenin antrenör için önemini takdir ediş	4.077	2
M37	Oyun kurallarıyla ilgili temel bilgileri etkili biçimde kullanabilme	4.016	4

Grafik 1. Antrenör Eğitimi Programının Hedeflere Uygunluk Düzeyi

Tablo 1 ve Grafik 1'de görüldüğü gibi, antrenör adayları, programın, önem sırasına göre, 1. 2. ve 3.'cü sıralarda duyuşsal hedeflere daha uygun olduğunu belirtirlerken, antrenör adayları, "spor dalıyla ilgili gelişmeleri takip etme", hedefine son önem sırasında yer vermişlerdir. Oysa bu hedefe ulaşmak bir antrenör için oldukça önemlidir. Öyle ki antrenör eğitimi programlarında yer alan ders ve konuların spor bilimi açısından ayrıntılı bir şekilde ele alınmayışı da bir olgudur. Spor alanı, gün geçtikçe gerek yeni spor kuralları, gerekse gelişen yeni teknikler açısından hızlı bir gelişme içerisinde. Spor branşlarındaki yeni yeni gelişmelerin ülkemizde de izlenmesi ve uygulanması zorunludur. Bu gelişmelerin ülkemiz spor çevrelerine aktarılmasında antrenör eğitimi programlarının büyük önemi ve rolü bulunmaktadır. Ancak Özkara (1990), Uysal (1991), Sunay ve İmamoğlu (1996) ve Pehlivan (1995)' in antrenör eğitimi programları üzerine yaptıkları araştırmalarda antrenör eğitimi programlarının oldukça az bir süre içinde gerçekleştiği ve bu sürenin yetersiz kaldığı önemle vurgulanmıştır (4, 6, 8, 12). O halde bu bulgu ile programlarda yer alan derslerin antrenör adaylarına bilgi ve beceriler kazandırmaktan çok, antrenörlük uğraşısı için taşıdığı önemi vurguladığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, programların antrenör adaylarına kazandırdığı bilgi ve beceriler doğrultusunda, Spor Anatomisi, Spor Fizyolojisi ve Sporcu Sağlığı'na yönelik hedeflere yine son önem sırasında ulaşıldığı görülmektedir. Bu bulgu, Sunay ve İmamoğlu (1996)'nun yaptığı araştırma bulgusuyla aynı paraleldedir (8). Antrenör Eğitimi Programlarının Etkinliği üzerine gerçekleştirilen araştırmada antrenörlerin söz konusu Spor Anatomisi, Spor Fizyolojisi gibi sporun sağlık yönünü ele alan derslerden pek yararlanamadıkları belirlenmiştir. Bu da, kısa süreli gerçekleştirilen bu programlarda sporun sağlık yönünün oldukça ihmal edilebildiğini göstermektedir.

Ayrıca, antrenör eğitimi programlarının hedeflere uygunluk düzeylerine ilişkin görüşlerin spor branşlarına göre Bireysel Mücadele Sporlarına ait adaylar lehindeki farkın önemli olduğu saptanmıştır.

2.1. Antrenör eğitimi programının hedeflere uygunluk düzeyine ilişkin değerlendirmelerin antrenör adaylarının yaşlarına göre karşılaştırılması yapılmıştır. Antrenör adaylarının 1. önem sırasında belirttikleri "Sporda Gözlem Ölçme ve Değerlendirme'nin antrenör için önemini takdir ediş" hedefinde yaş itibariyle önemli bir farklılığa rastlanmamış, ancak, antrenör adaylarının 7. önem sırasında belirttikleri "planlı çalışmayı kendine iş ediniş", 11. önem sırasında belirttikleri "Spor Psikolojisinin sportif performans üzerindeki etkilerini açıklayabilme", 13. önem sırasında belirttikleri "Spor Organizasyonu ve Yönetiminin antrenör için önemini takdir ediş ", 14. önem sırasında belirttikleri "Beslenme ile ilgili temel kavramlar bilgisi", 12. önem sırasında belirttikleri "Antrenörün görevini açıklayabilme", 16. önem sırasında belirttikleri "Spor faaliyetlerini sportmenlik anlayışı içinde milli ve milletlerarası kural ve tekniklere uygun olarak yetiştirme", 18. önem sırasında belirttikleri "Antrenman Bilgisiyle ilgili temel kavramlar bilgisi ", 19. önem sırasında belirttikleri "Spor Psikolojisi ile ilgili temel kavramlar bilgisi", 22. önem sırasında belirttikleri "sporun insan gelişimi açısından önemini açıklayabilme" ve 37. önem sırasında belirttikleri "Spor dalıyla ilgili gelişmeleri takip etme" hedeflerinde 25-30 yaş lehinde fark önemli bulunmuştur.

2.3 Antrenör eğitimi programının hedeflere uygunluk düzeyine ilişkin değerlendirmelerin adayların eğitim durumlarına göre karşılaştırılması da yapılmıştır. "İlgili spor dalı antrenman programı hazırlayabilme", spor dalına ilişkin tekniklerin öğretimiyle ilgili yöntemleri uygulayabilme", sporun çocuk ve gençlere öğretimiyle ilgili yöntemleri spor branşına uygun olarak uygulayabilme", "Sporda sağlık eğitimiyle ilgili kavramların bilgisi", ve "Sporda sağlık eğitimiyle ilgili ilkelere antrenmanda uyabilme", gibi hedeflerinde yükseköğretim kurumlarından mezun adaylar lehinde önemli bulunmuştur. Bu bulgular, 25-30 yaş arası antrenör adaylarının antrenörlük uğraşısını daha fazla benimsediklerini gösterirken, yükseköğretim kurumu mezunu adayların bazı hedeflerle ilgili görüşlerinin ortaöğretim ve ilköğretim kurumu mezunlarından önemli bulunuşu bu öğretim kademesindeki adayların antrenörlüğü bir meslek olarak yapmak istediklerinden ve eğitim seviyelerinin yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir.

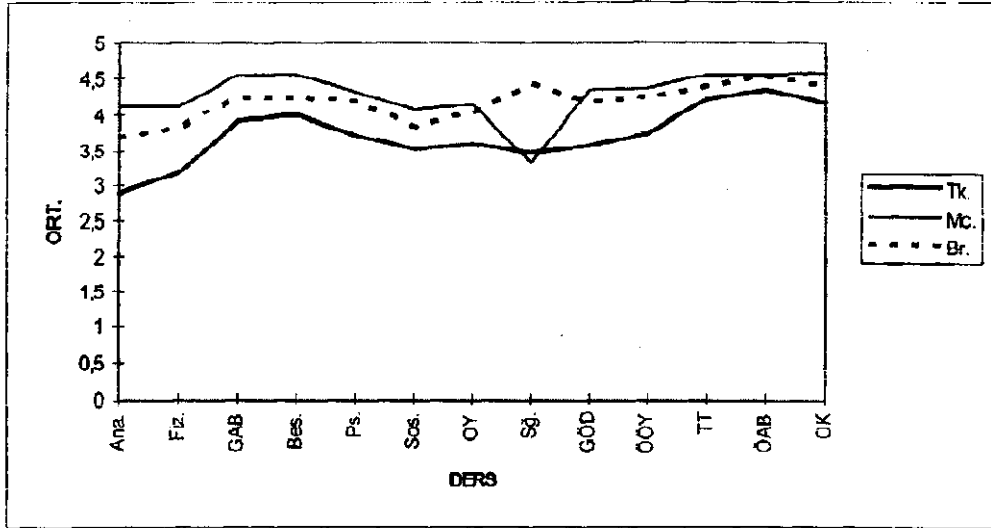
3. Programda Yer Alan Derslerin Hedeflere Uygunluk Derecelerine İlişkin Bulgular;

Programda yer alan ders ve konular, antrenör adayına belli bilgi ve beceriyi kazandırabilecektir. Ancak programda yer alacak ders ve konuların o alanla ilgili temel kavramlara, anafikirlere, değişme ve gelişmeleri içeren konular ile bu konuları içeren derslere yer verilmelidir. Böylece mesleki bilgi ve beceri kazanmaya aday olan birey, bir alanın ilgili temel kavramları, görüşleri ve yeni gelişmeleri hakkında bilgi sahibi olabilecektir. Bu çerçevede, antrenör eğitimi programında yer alan derslerin hedeflere uygunluk dereceleri ve öncelik sıralarına ilişkin antrenör adaylarının görüşü Tablo 2 ve Grafik 2'de görülmektedir.

Tablo 2 ve grafik 2'de görüldüğü gibi antrenör eğitim programında seçilen derslerin, hedeflere uygunluk sıralamasına ilişkin olarak antrenör adayları Özel Antrenman Bilgisi dersini 1. Önem sırasında, Spor Dalı Oyun Kuralları dersini, 2. Önem sırasında, Spor Dalı Teknik ve Taktik dersini, 3. Önem sırasında belirtmişlerdir. Ancak, programda temel dersler olarak belirtilen; Spor Anatomisi, Spor Fizyolojisi ve Spor Sosyolojisi dersleri son önem sırasında yer almışlardır. Bu bulgu, Sunay ve İmamoğlu'nun "Türkiye'de Antrenör Eğitimi Programlarının Etkinliği "üzerine yaptığı araştırma bulgularıyla benzerdir (8).

TABLO 2: Antrenör Eğitim Programında Seçilen Derslerin Amaçlara Uygunluk Sıralaması

Mad No.	Ders	X	Önem Sırası
M1	Spor Anatomisi	3.758	13
M2	Spor Fizyolojisi	3.852	12
M3	Genel Antrenman Bilgisi	4.346	5
M4	Spor ve Beslenme	4.363	4
M5	Spor Psikolojisi	4.159	7
M6	Spor Sosyolojisi	3.896	11
M7	Sporda Organizasyon ve Yönetim	3.989	10
M8	Sporcu Sağlığı	4.137	8.5
M9	Sporda Gözlem, Ölçme ve Değerlendirme	4.137	8.5
M10	Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri	4.209	6
M11	Spor Dalı Teknik ve Taktik	4.440	3
M12	Özel Antrenman Bilgisi	4.494	1
M13	Spor Dalı Oyun Kuralları	4.445	2

Grafik 2. Antrenör Eğitimi Programında Yer Alan Derslerin Amaçlara Uygunluk Düzeyi

3.1. Antrenör eğitim programında yer alan derslerin, hedeflere uygunluk düzeyine ilişkin antrenör adayları değerlendirmesinin branşlara göre farkı, Spor Anatomisi, Spor Fizyolojisi, Genel Antrenman Bilgisi, Spor ve Beslenme, Spor Psikolojisi, Spor Sosyolojisi, Spor Organizasyonu ve Yönetim, Spor Dalı Teknik ve Taktik, Özel Antrenman Bilgisi ve Spor Dalı Oyun Kuralları derslerinde bireysel mücadele sporları antrenör adayları lehinde önemli bulunmuştur ($P < 0.05$). Bu bulgu, bireysel mücadele sporları antrenör adaylarının ders hedeflerine daha çok ulaştıklarını göstermektedir.

3.2. Antrenör eğitim programında yer alan derslerin hedeflere uygunluk düzeyine ilişkin antrenör adayları değerlendirmesinin yaş değişkenine göre farkı, Spor Anatomisi, Spor Fizyolojisi, Genel Antrenman Bilgisi, Spor ve Beslenme, Spor Psikolojisi, Sporda Gözlem Ölçme ve Değerlendirme derslerinde 25-30 yaş grubundaki antrenör adayları lehinde önemli bulunmuştur ($P < 0.05$). Bu bulgu, derslerin, 25-30 yaş grubunda, hedeflere uygunluk düzeyleri olarak yüksek bulunması oldukça önemlidir.

3.3 Sporda Organizasyon ve Yönetim, Sporcu Sağlığı ve Sporda Gözlem Ölçme ve Değerlendirme gibi derslerin, hedeflere uygunluk düzeyine ilişkin antrenör adayları değerlendirmesi, eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir. Söz konusu derslerin, hedeflere uygunluk düzeyine ilişkin değerlendirme, yükseköğretim kurumlarından mezun antrenör adayları lehinde önemli bulunmuştur ($P < 0.05$). Diğer dersler arasındaki fark ise önemli bulunmamıştır. Bu bulgu, antrenör eğitim programlarına katılan orta öğretim kurumlarından mezun bireylere yeni bir meslek edinme fırsatı verebileceğinden programda yer alan derslerin hedeflere olan uygunluk düzeyini yükseltebilecektir.

4. Programda Yer Alan Derslerin Yararlı Olma Derecelerine İlişkin Bulgular

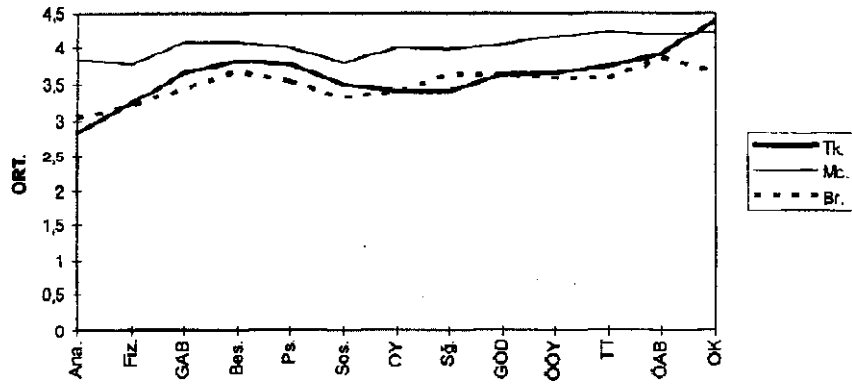
Programda yer alan dersler, antrenör eğitim yönetmeliğinin 9. Maddesine göre temel eğitim programı alanında uzman olan üniversite öğretim elemanları tarafından, özel eğitim programı ise konusunda uzman ve üst düzey (III. Kademe) antrenörlük belgesine sahip antrenörler tarafından verilmektedir. Bu derslerin varlığı kadar yararlı olmaları da önemlidir. Buna göre programda yer alan söz konusu derslerin, yararlı olma düzeylerine ilişkin programlara katılan antrenör adaylarının görüşleri alınmıştır. Antrenör adaylarının, antrenör eğitim programında yer alan derslerin yararlı olma düzeyleriyle ilgili görüşleri, tablo 3 ve grafik 3'de görülmektedir.

Tablo 3 ve grafik 3'de görüldüğü gibi, antrenör adayları, katıldıkları programlarda, Spor Dalı Oyun Kuralları dersini 1. derecede yararlı ders olarak, Özel Antrenman Bilgisi dersini 2. derecede, Spor Dalı Teknik ve Taktik dersini ise 3. derecede yararlı ders olarak değerlendirmişlerdir. Öte yandan antrenör adayları Spor Sosyolojisi, Spor Fizyolojisi ve Spor Anatomisi dersini ise yararlılık derecelendirmesinde son sıralarda yer vermişlerdir.

Derslerin yararlı olma düzeyleri bakımından değerlendirilmesinde antrenör adaylarınınca 1. 2. ve 3. derecede yararlı olarak belirtilen söz konusu derslerin, programda Özel Eğitim Programı çerçevesinde ele alınan derslerdir. Bir başka deyişle bu dersler uygulaması yaptırılabilen ve programlarda ki süresi uzun olan derslerdir. Bu durum, söz konusu derslerin yararlılık düzeyini arttırabilir.

TABLO 3: Antrenör Eğitim Programında Seçilen Derslerin Yararlı Olma Düzeylerine İlişkin Sıralama

Mad. No	Ders	X	Önem Sırası
M1	Spor Anatomisi	3.462	13
M2	Spor Fizyolojisi	3.560	12
M3	Genel Antrenman Bilgisi	3.868	8
M4	Spor ve Beslenme	3.940	5
M5	Spor Psikolojisi	3.874	7
M6	Spor Sosyolojisi	3.654	11
M7	Sporda Organizasyon ve Yönetim	3.758	10
M8	Sporcu Sağlığı	3.791	9
M9	Sporda Gözlem, Ölçme ve Değerlendirme	3.879	6
M10	Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri	3.945	4
M11	Spor Dalı Teknik ve Taktik	4.027	3
M12	Özel Antrenman Bilgisi	4.077	2
M13	Spor Dalı Oyun Kuralları	4.192	1

Grafik 3. Antrenör Eğitimi Programında Yer Alan Derslerin Yararlı Olma Düzeyi

Sunay ve İmamoğlu'nun antrenörler üzerinde yaptığı araştırmada, spor branşı antrenörlerinin de Özel Eğitim Programı çerçevesinde ele alınan Spor Dalı Teknik ve Taktik, Özel Antrenman Bilgisi ve Spor Dalı Oyun Kuralları derslerinin yararlı olduğu ve bu derslerden antrenör olduktan sonrada yararlanabildiklerini belirtmişlerdir (8). Sonuçta, Özel Eğitim Programı olarak belirtilen söz konusu derslerin programdaki toplam saati 1. Kademe antrenörler için (73 saat) olduğu, ve Temel Eğitim Programı olarak belirtilen diğer 10 dersin programdaki toplam saati 83 saat olduğu dikkate alınır, bu sonucun normal olabileceği düşünülebilir.

4.1 Antrenör eğitim programında yer alan derslerin yararlı olma düzeylerine ilişkin adaylar tarafından yapılan değerlendirmenin aritmetik ortalamaları arasındaki spor branşlarına göre belirlenen farkı "Spor ve Beslenme" dersi dışında programda yer alan tüm derslerde Bireysel Mücadele Sporları lehinde önemli bulunmuştur ($P < 0.05$). Bu bulgu, Bireysel Mücadele Sporları antrenör adaylarındaki söz konusu derslerin, yararlılık düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

4.2 Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin yararlı olma düzeylerine ilişkin antrenör adayları tarafından yapılan değerlendirmelerin aritmetik ortalamaları arasında "Yaş" ve "Eğitim Durumları"na göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

5. Programda Yer Alan Derslerin İşlenişinde Sağlanan Başarı Derecelerine İlişkin Bulgular;

Antrenör eğitim programında yer alan derslerin yararlı olabilmesi ancak antrenör adaylarının daha sonra bu derslerden yararlanabilmeleri ile söz konusu olabilmektedir. Derslerin yararlı olabilmesi de işlenişindeki ustalık ve basan ile ilintilidir (9). Bir başka deyişle, sınıf içinde dersin işleniş ne kadar iyi ve başarılı ise öğretim ve öğrenme de o kadar kalıcı ve etkili olabilecektir. Dersin işlenişinde kalıcılığı ve etkililiği sağlayan bir çok faktör vardır. Ancak, öğretim elemanlarının dersi sunumu, hazırladıkları görsel düzen, konulan ele alışları, kullandıkları öğretim yöntemleri ve etkililiği, konuya hakimiyeti, öğrencileri derse katması gibi bir çok faktörü bir bütün olarak ele alacakları bir değerlendirme yaparak, görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Antrenör adaylarının eğitim antrenör programında yer alan derslerin işlenişindeki başarı düzeylerine ilişkin görüşleri Tablo 4 ve grafik 4'de görülmektedir.

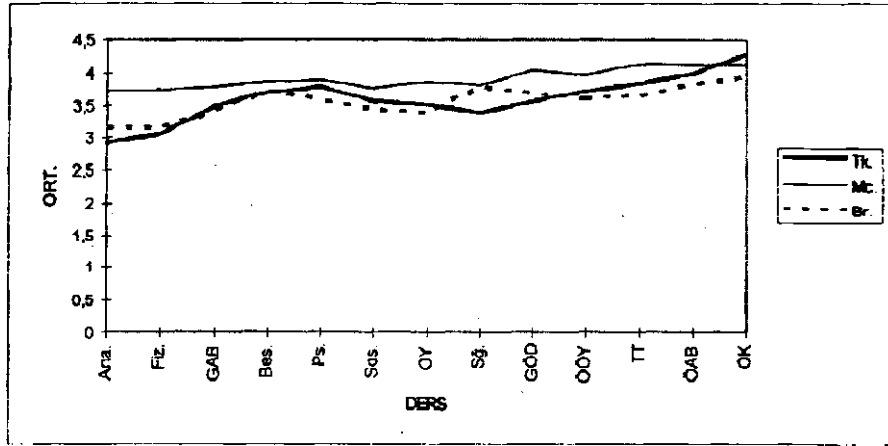
Tablo 4 ve grafik 4'de görüldüğü gibi antrenör adayları, katıldıkları programda yer alan derslerin işlenişine ilgili olarak, Spor Dalı Oyun Kuralları dersini 1. Derecede, Özel Antrenman Bilgisi dersini, 2. derecede, Spor Dalı Teknik ve Taktik dersini ise 3. derecede başarılı işlenen ders olarak değerlendirmişlerdir.

Öte yandan antrenör adayları, Spor Sosyolojisi, Spor Fizyolojisi ve Spor Anatomisi dersinin işlenişinin başarı derecelendirmesinde son sıralarda yer vermişlerdir. Bu bulgu, antrenör adaylarının söz konusu derslerin yararlı olma derecelerine ilişkin görüşleri ile aynı paraleldedir. Yani, programda yararlı olan dersler aynı zamanda iyi de işlenmektedir. Bu durum, Özel Eğitim Programı çerçevesinde yer alan derslerin, işleniş sürelerinin uzunluğu ve uygulamaya yer vermesinden kaynaklanıyor olabilir.

5.1 Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin işlenişindeki başarı düzeylerine ilişkin yapılan değerlendirmenin ortalamaları arasında spor branşları değişkenine göre belirlenen farklılığı, Bireysel Mücadele sporlarına ait adaylar lehinde önemli bulunmuştur ($P < 0.05$).

TABLO 4- Antrenör Eğitim Programına Seçilen Derslerin İşlenişindeki Başarı Düzeylerinin Sıralaması

Mad. No	Ders	X	Önem Sırası
M 1	Spor Anatomisi	3.445	13
M 2	Spor Fizyolojisi	3.478	12
M 3	Genel Antrenman Bilgisi	3.670	10
M 4	Spor ve Beslenme	3.808	7
M 5	Spor Psikolojisi	3.824	6
M 6	Spor Sosyolojisi	3.659	11
M 7	Sporda Organizasyon ve Yönetim	3.709	9
M 8	Sporcu Sağlığı	3.720	8
M 9	Sporda Gözlem, Ölçme ve Değerlendirme	3.868	4
M 10	Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri	3.857	5
M11	Spor Dalı Teknik ve Taktik	3.984	3
M 12	Özel Antrenman Bilgisi	4.060	2
M 13	Spor Dalı Oyun Kuralları	4.148	1

Grafik 4. Antrenör Eğitimi Programında Yer Alan Derslerin İşlenişindeki Başarı Düzeyi

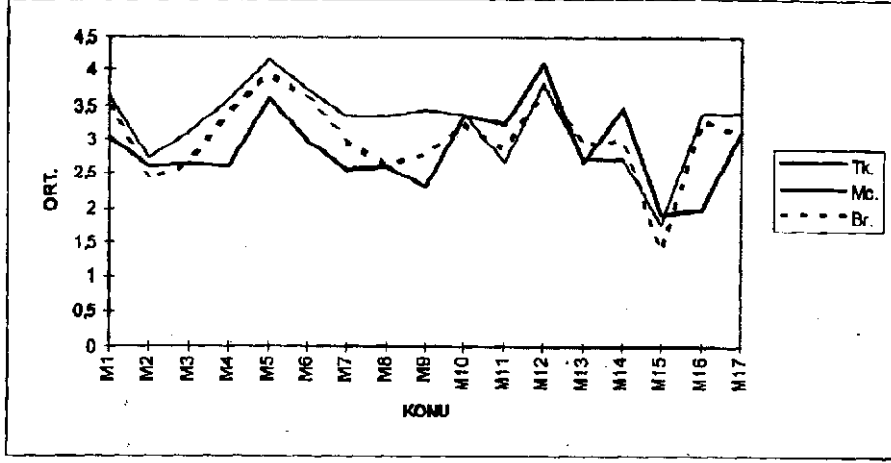
5.2 Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin işlenişindeki basan düzeylerine ilişkin yapılan değerlendirmenin ortalamaları arasında yaş değişkenine göre, Spor Psikolojisi, Sporcu Sağlığı, Spor Dalı Teknik ve Taktik ile Özel Antrenman Bilgisi derslerinde 25-30 yaş grubu lehinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P < 0.05$). Ancak, antrenör adaylarının eğitim durumlarına göre ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

6. Antrenör Eğitimi Programının Organizasyonu ile İlgili Çeşitli Konuların Gerçekleşme Derecelerine İlişkin Bulgular

Antrenör eğitimi programının başarılı ve etkili uygulanması, programın çeşitli konularıyla ilgili organizasyonunun gerçekleşmesine de bağlıdır. Buna göre, programa katılan antrenör adaylarının programın organizasyonuna ilişkin çeşitli konuların gerçekleşmesiyle ilgili görüşleri alınmıştır. Antrenör adaylarının programın organizasyonuna ilişkin çeşitli konuların gerçekleşmesiyle ilgili görüşleri Tablo 5 ve grafik 5'de görülmektedir.

TABLO 5- Antrenör Eğitim Programının Organizasyonu ile İlgili Çeşitli Konuların Gerçekleşme Derecelerine Göre Sıralaması

Mad. No	Ders	X	Önem Sırası
M 1	Programdaki konuların grubun düzeyine uygun olma derecesi	3.462	4
M 2	Konuların işlenmesi için ayrılan sürelerin yeterli olma derecesi	2.632	16
M 3	Programdaki konuların yeterince işlenebilme derecesi	2.923	13
M 4	Konuların işlenmesinde uygulanan öğretim metodlarının uygun olma derecesi	3.319	6
M 5	Öğreticilerin grupla iletişim sağlama ve ilişki kurma derecesi	3.984	1
M 6	Konular işlenirken saptanmış sorunların ele alınarak çözüm yollarının ortaya konma derecesi	3.522	3
M 7	Program uygulama hazırlıklarının yeterli olma derecesi	3.082	8
M 8	Eğitim programı uygulama zamanının seçilmesinde uygunluk derecesi	3.050	9.5
M 9	Günlük çalışma zamanının seçilmesinde uygunluk derecesi	3.050	9.5
M 10	Öğretim yerinin ve sağlanan ortamın uygunluk derecesi	3.341	5
M11	Günlük ihtiyaçlarınızın karşılanma derecesi	2.841	14
M 12	Yönetici - koordinatörün sorunlarla ilgilenmesinin uygunluk derecesi	3.868	2
M 13	Programa katılanların konaklama durumunun yeterli olma derecesi	2.747	15
M 14	Programa katılanların yeme durumlarının yeterli olma derecesi	2.945	12
M 15	Programa süresince gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin yeterli olma derecesi	1.753	17
M 16	Genel bir değerlendirme ile programın amacına ulaşma derecesi	3.044	11
M 17	I. kademe antrenörlük eğitim programına katılmadan önceki beklentilerin gerçekleşme düzeyi	3.280	7

Grafik 5. Antrenör Eğitimi programının Organizasyonuna İlişkin Değerlendirmeler

Tablo 5 ve grafik 5'de görüldüğü gibi, antrenör adayları katıldıkları programın organizasyonuna ilişkin çeşitli konuların, gerçekleşmesiyle ilgili olarak "Öğreticilerin grupla iletişim sağlama ve ilişki kurmasını" 1. derecede önemli bulurlarken, "Yönetici koordinatörün sorunlarla ilgilenmesinin yeterli olmasını" 2. Derecede, "Konuların işlenirken saptanmış sorunların ele alınarak çözüm yollarının ortaya konma derecesini" ise 3. derecede önemli bulmuşlardır. Ancak, "program süresince gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin yeterliliği"* ise son önem derecesinde değerlendirmişlerdir.

Belirli bir süre devam eden eğitim programlarında gerek kursiyerler arasındaki kaynaşmayı sağlamak, gerek aralıksız devam eden derslerin stresinden uzaklaşmak ve gerekse mesleki konuların ele alınabileceği samimi ortamları oluşturmak, son derece önemlidir, bu da ancak programlar devam ederken ders dışı zamanlarda gerçekleştirilecek bazı sosyal etkinliklerle mümkündür.

6.1. Antrenör eğitim programının organizasyonu ile ilgili çeşitli konuların gerçekleşme dereceleriyle yapılan değerlendirmenin ortalamaları arasındaki farkı Bireysel Mücadele Sporlarına ait adaylar lehinde önemli bulunmuştur ($P < 0.05$).

6.2. Antrenör eğitim programının organizasyonu ile ilgili çeşitli konuların gerçekleşme dereceleriyle ilgili yapılan değerlendirmenin ortalamaları arasındaki yaş değişkenine göre "Programın hedefine ulaşma derecesi" ile ilgili konuda, 25-30 yaş grubu lehinde önemli bulunmuştur. Aynı konuya ilişkin aritmetik ortalamalar, antrenör adaylarının eğitim durumları değişkenine göre de farklılık göstermektedir. Fark ise yükseköğretim kurumlarından mezun adaylar lehinedir. Bu bulgu, programın genel olarak amacına ulaşma derecesi ile ilgilidir. Yaş değişkenine göre 25-30 yaş grubunun programların hedefine ulaşıyor görüşünü belirtmesi bu yaş grubunun genç ve spordan yeni kopmuş bir topluluk olmasından kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan, antrenör adaylarının eğitim durumlarına göre belirlenen farkın yükseköğretim kurum mezunu adaylar lehinde yüksek olması, eğitim ve öğretim görmesinin öneminden kaynaklanmaktadır.

SONUÇ

Araştırmada ulaşılan temel sonuçlar, araştırmanın amaçlarına uygun olarak maddeler halinde belirtilmiştir.

1. Kişisel Bulgulara İlişkin Sonuçlar

Anket uygulanan antrenör adaylarının, % 86.3'ü erkek, % 13.7'si ise bayan olup, % 39.0'u 25-30, % 27.5'i de 31-35 yaşları arasındadır. Programa katılan antrenör adaylarının % 58.3'ü lise, % 28.6'sı üniversite mezundur. Adayların, % 58.8'i bireysel mücadele sporları programına, % 24.2'si takım sporları, % 17.0'si ise bireysel sporlar antrenör eğitim kursuna katılmışlardır.

2. Antrenör Eğitim Programının Hedeflere Uygunluğuna İlişkin Sonuçlar

Antrenör adayları, GSGM 'nün uyguladığı antrenör eğitim programı ile öncelikle duyuşsal hedeflere ulaşmaktadırlar. Bu önemli bir durumdur ve antrenör adaylarının programının duyuşsal hedeflerine ulaşması aynı zamanda bilişsel hedeflerin bilgi ve kavrama basamaklarına ulaştığını da gösterir. Öte yandan antrenör adayları, "spor dalıyla ilgili yeni gelişmeleri takip etme" gibi son derece önemli bir hedefe de son önem sırasında ulaşmaktadırlar. Oysa, bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişme ve ilerlemeler, spor alanına da süratle yansımakta olup, bu alandaki gelişmelerin sürekli izlenmesi ve benimsenmesini gerekli kılmaktadır. Buna göre duyuşsal hedeflerin yanı sıra bilişsel ve psikomotor alanla ilgili hedeflere ulaştırılacak şekilde programda yer alan derslerin içerikleri gözden geçirilmeli ve ders programlarında birliktelik ve paralellik sağlanmalıdır.

Antrenör eğitim programının hedeflere ulaşabilirliği ve programdaki derslerin uygunluğu, bireysel mücadele sporlarıyla ilgili programa katılanlarda yüksek bulunmuştur.

Antrenör eğitim programının hedeflere ulaşabilirliği, 25-30 yaş grubu antrenör adaylarında daha fazla olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, antrenör eğitim programının hedeflere ulaşabilirliği ve derslerin hedeflere uygunluğu antrenör adaylarının eğitim durumlarıyla artmaktadır. Buna göre, antrenör eğitim programına kabulde eğitim seviyesinin yükseltilmesi, hedeflere ulaşabilirliği arttıracak gibi kaliteyi de yükseltecektir.

3. Programda Yer Alan Derslerin Hedeflere Uygunluk Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Antrenör adaylarının eğitim programlarında gördükleri ve hedeflere en uygun dersler, Özel Antrenman Bilgisi, Spor Dalı Oyun Kuralları ve Spor Dalı Teknik ve Taktik dersleridir. Antrenör eğitim programında yer alan derslerin, hedeflere uygunluğu, bireysel mücadele sporlarında daha yüksektir. Öte yandan programda yer alan Spor Anatomisi, Spor Fizyolojisi gibi dersler hedeflere uygunluk derecelerine göre son sıralarda ulaşmaktadırlar. Oysa, hareket öğretisi ile performansın kazandırılması ve devamını sağlamaya yönelik uğraşlar içinde olan antrenörlerin, söz konusu derslerle hedeflere ulaşmaları son derece önemlidir.

Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin, hedeflere uygunluğu 25-30 yaş arasındaki antrenör adaylarında daha fazla olmaktadır. Bu durum, antrenör mesleğine, 25-30 yaşları arasında yararlı olunabileceğini göstermektedir.

Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin hedeflere uygunluğu, orta ve yükseköğretim kurumlarından mezun antrenör adaylarca yüksek düzeydedir.

4. Antrenör Eğitim Programında Yer Alan Derslerin Yararlı Olma Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Antrenör adaylarının kurslarda yararlı olma düzeyleri bakımından gördükleri dersler, Özel Antrenman Bilgisi, Spor Dalı Teknik ve Taktik dersleridir.

Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin yararlı olma düzeyleri, Bireysel Mücadele Sporlarında daha yüksektir. Antrenör eğitim programında yer alan derslerin yararlı olma düzeyleri, antrenör adaylarının yaş ve eğitim durumlarına göre tespit edilen fark, önemli değildir.

5. Programda Yer Alan Derslerin İşlenişinde Sağlanan Başarı derecelerine İlişkin Sonuçlar

5.1 Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin işlenişindeki başarı düzeyleri bakımından gördükleri dersler, Spor Dalı Oyun Kuralları, Özel Antrenman Bilgisi ve Spor Dalı Teknik ve Taktik dersleridir.

5.2 Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin işlenişindeki başarı düzeyleri, Bireysel Mücadele Sporlarında daha yüksektir. Antrenör eğitimi programında yer alan derslerin işlenişindeki basan düzeyi 25-30 yaş arasındaki antrenör adaylarında daha fazla olmaktadır.

6. Antrenör Eğitim Programının Organizasyonu İlgili Çeşitli Konuların Gerçekleşme Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Antrenör eğitimi programının organizasyonu ile ilgili konularının başında, öğrencilerin grupla iletişim sağlamaları, sonunda ise, program süresince gerçekleştirilmeyen sosyal etkinliklerin yeterliliği gelmektedir.

Antrenör eğitim programının organizasyonu ile ilgili konuların gerçekleşme dereceleri bireysel mücadele sporları lehinde yüksektir. Yaş değişkenine göre ise "programın amacına ulaşma derecesi" 25-30 yaş grubu arasındaki antrenör adaylarında yüksektir. Organizasyona ilişkin diğer konularda yaş değişkeni açısından bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu, bireysel mücadele sporlarının özellikle de Karate ve Taekwondo gibi Uzak Doğu sporlarındaki temel prensiplere dayalı disiplin anlayışından kaynaklanıyor olabilir.

Antrenör adaylarının eğitim durumundan değişkenine göre kurs organizasyonu ile ilgili konuların gerçekleşme derecelerine ilişkin görüşleri farklıdır. Fark orta ve yükseköğretim kurum mezunu adaylar lehinde yüksektir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak konuyla ilgili şu öneriler geliştirilmiştir.

1. Araştırma sonuçlarına göre, GSGM'nin uyguladığı antrenör eğitim programları ile duyuşsal hedeflere ulaşılmaktadır. Her ne kadar duyuşsal hedeflere ulaşmak bir bakıma bilişsel hedefleri ulaşmayı da gerektirse de programın bütünü gözden geçirilmeli ve çeşitli branşlarda uygulanan ders programlarında birliktelik sağlanmalıdır.

2. Antrenör adayları, özel eğitim programı kapsamında yer alan; Özel Antrenman Bilgisi, Spor Dalı Oyun Kuralları ve Spor Dalı Teknik ve Taktik derslerinin ders saatinin yükseltilmesi ve programda son önem sırasında değerlendirilen Spor Anatomisi, Spor fizyolojisi ve Spor Sosyolojisi gibi temel eğitim derslerinin programları üniversitelerle işbirliği içinde gözden geçirilmelidir.

3. Antrenör eğitim programına katılan adayların hedeflere ulaşmaları eğitim durumlarının yükselmesiyle artmaktadır. Buna göre, antrenör adaylarında yüksekokul mezunu olma şartı getirilmeli, milli olan adaylarda ise en az lise mezunu olma şartı aranmalıdır.

4. Antrenör eğitim programına katılan adaylar arasından 25-30 yaş grubu adayların program hedeflerine daha çok ulaştıkları belirlenmiştir. Buna göre, programlara katılacak adaylarda belli bir yaş sınırı getirilmeli, bu sınır 40 yaşını aşmamalıdır.

5. Antrenör eğitim programına katılan adayların gerek hedeflere ulaşamamaları gerekse programdaki bazı dersleri yararlı bulmamaları, birçok araştırma bulgusunun da ortaya koyduğu gibi sürenin kısıtlı olmasından kaynaklanabilir. Buna göre, antrenör eğitim programının hedeflere ulaşması ve programda yer alan derslerin hedeflere uygunluğunun sağlanması için kursların süreleri uzatılmalıdır.

6. Üniversiteler bilimsel araştırmalar yapan, bilgi üreten ve bilgi aktaran, danışmanlık hizmeti yapan kuruluşlardır. Bu bağlamda, üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinin bu alana büyük katkıları olabilecektir. Bu katkı, derslerin yararlı oluşu ile hedeflere üst düzeyde ulaşılabilmesi, mesleki gelişimin sağlanması için oldukça önemlidir. O halde, antrenör eğitim programının uygulamalarında üniversite öğretim elemanlarından yararlanılmalıdır.

7. Antrenör eğitim programı yoğun uygulanan programlardır. Bu da, yapılan eğitim programını sıkıcı hale getirebilir. Buna göre, programların devam ettiği günlerde sosyal etkinliklere yer verilmelidir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Başbakanlık, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM), Antrenör Eğitim Yönetmeliği. Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı, Ankara 1995
2. Gökmen, Hülya, Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitiminin Rolü (Fiziksel, Psikolojik ve Sosyal Gelişmede) Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları, TED Yayınları (59-68) Ankara 1988.
3. Koludur, S. Futbolda Antrenörlük ve Eğitim Öğretim İlkeleri, Türk Tarih Kurumu Basımevi, (17) Ankara, 1988.
4. Özmen, Öner, Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni, Yılmaz Matbaası, (5) İstanbul, 1976.
5. Pehlivan Zeki, "Bir Mesleki Teknik Halk Eğitimi Etkinliği Olarak Antrenör Eğitimi Kursları," A.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, (39) Ankara, 1995.
6. Saluman, Kurt, Felsefe ve Toplum Bilim Açısından Spor, Çev: Adnan Orhun, Spor Bilimleri Bülteni, 13 (1990), 21
7. Sunay, Hakan, İmamoğlu, Faik, Türkiye'de Antrenör Eğitimi Programlarının Etkinliği, Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, I, 3 (1996), 77
8. Özkara, Asaf, Spor Bilimleri ve Antrenör Eğitimi, H.Ü. Spor Bilimleri I. Ulusal Sempozyum Bildirileri, Ankara, 1990.
9. Sönmez, Veysel; Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, 7. Basım, Anı Yayıncılık, (83-84), Ankara 1994.
10. Tezcan, Mahmut, Spor Sosyolojisi Hakkında, Eğitim ve Bilim Dergisi, 8,44 (1993)
11. Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, (3) Ankara 1992.
12. Uysal Zekai, "Türkiye de Voleybol Antrenörlerinin Yetiştirilmesi", A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, (52) Ankara, 1991.